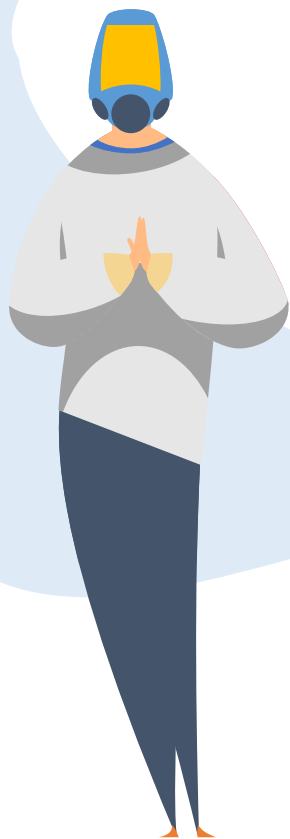

ЯК ДЕРЖАВА РЕГУЛЮЄ ІНФОРМУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ ПРО ЯКІСТЬ ПОВІТРЯ

ІНДЕКС ЯКОСТІ ПОВІТРЯ В УКРАЇНІ
як це не працює

Мережа підтримки громадських досліджень ГО «Довкола»

ІНДЕКС ЯКОСТІ ПОВІТРЯ В УКРАЇНІ

Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 24 березня 2025 року № 590
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0536-25>

ОСНОВНІ НОВАЦІЇ:

Вперше на нормативному рівні визначений **механізм оперативного інформування населення про якість атмосферного повітря** та його передбачуваний вплив на здоров'я та життєдіяльність населення, який відображає **інформацію про комплексний вплив рівнів основних забруднюючих речовин на здоров'я населення** в адаптованому для користувача форматі

1. Врегульовані **рівні якості повітря**
2. Встановлені **показники забруднюючих речовин**, що відповідають певним рівням якості повітря
3. Затверджений **«максимально разовий підхід»** в оперативній оцінці якості повітря
4. Унормована **графічна модель комунікації** про якість повітря
5. Визначені **текстові повідомлення** для населення про якість повітря

ІНДЕКС ЯКОСТІ ПОВІТРЯ В УКРАЇНІ

Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 24 березня 2025 року № 590
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0536-25>

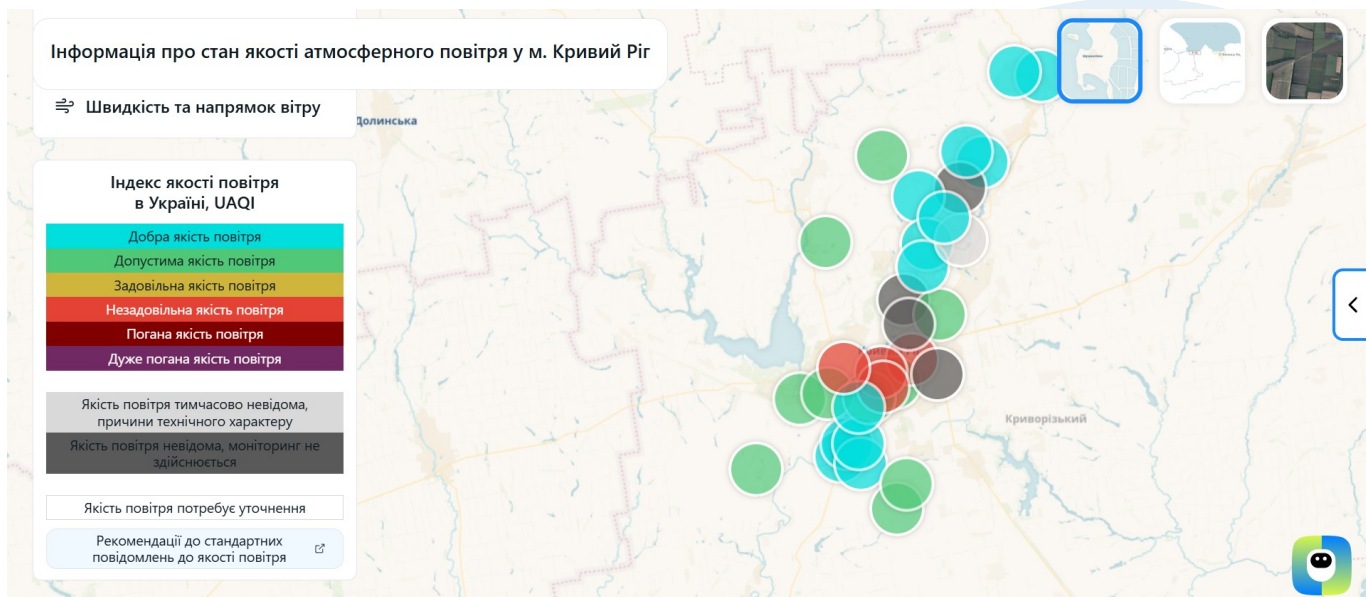
Забруднююча речовина	Показник індексу якості повітря в Україні (на основі рівнів забруднюючих речовин у мкг/куб. метрів)					
	Добрий	Допустимий	Задовільний	Незадовільний	Поганий	Дуже поганий
тверді частки (ТЧ _{2,5})	0 – 10	11 – 20	21 – 25	26 – 50	51 – 75	76 – 800
тверді частки (ТЧ ₁₀)	0 – 20	21 – 40	41 – 50	51 – 100	101 – 150	151 – 1200
озон	0 – 50	51 – 100	101 – 130	131 – 240	241 – 380	381 – 800
діоксид азоту	0 – 40	41 – 90	91 – 120	121 – 230	231 – 340	341 – 1000
діоксид сірки	0 – 100	101 – 200	201 – 350	351 – 500	501 – 750	751 – 1250

Показник індексу якості повітря в Україні	Текстове повідомлення для всього населення	Текстове повідомлення для чутливого населення та вразливих груп населення
Добрий	Показник індексу якості повітря добрий. Насолоджуйтеся своїми звичайними видами діяльності на свіжому повітрі.	Показник індексу якості повітря добрий. Насолоджуйтеся своїми звичайними видами діяльності на свіжому повітрі.
Допустимий	Показник індексу якості повітря допустимий. Насолоджуйтеся своїми	Показник індексу якості повітря допустимий. Насолоджуйтеся своїми

ПРИКЛАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНДЕКСУ ЯКОСТІ ПОВІТРЯ В УКРАЇНІ

(станом на вересень 2025 року)

ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТАН ЯКОСТІ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ у м. Кривий Ріг

Зона – Дніпровська
Агломерація – місто Кривий Ріг
<https://air.kr.gov.ua/>

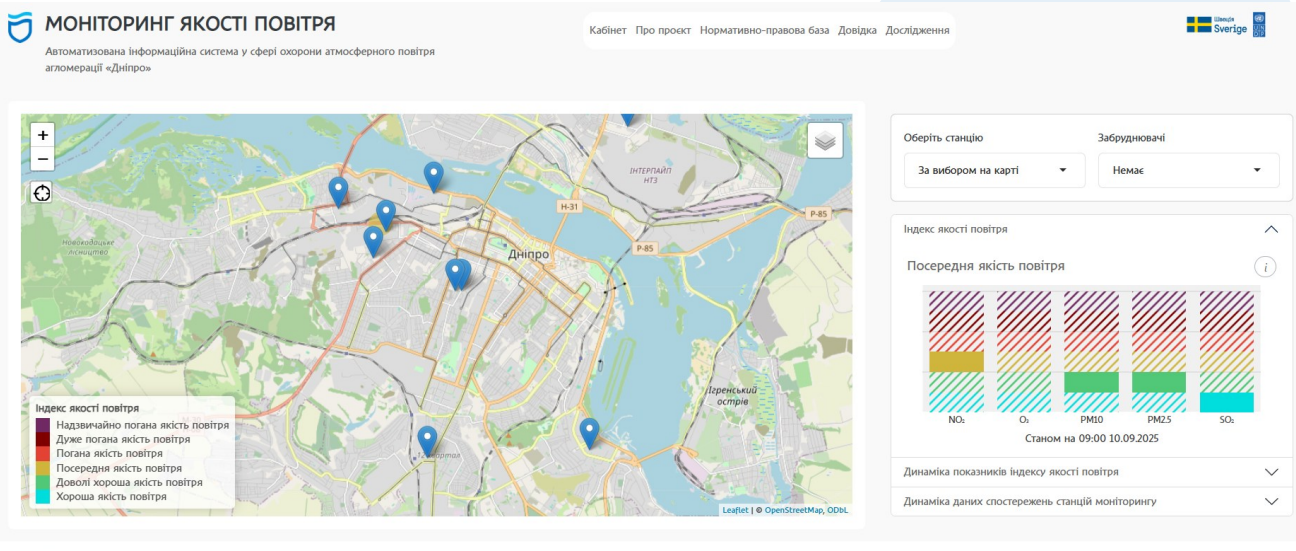

ПРИКЛАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНДЕКСУ ЯКОСТІ ПОВІТРЯ В УКРАЇНІ

(станом на вересень 2025 року)

МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ПОВІТРЯ

Автоматизована інформаційна система у сфері охорони атмосферного повітря агломерації «Дніпро»

Зона – Дніпровська
Агломерація – місто Дніпро
http://sdi.wdc.org.ua/air_dashboard_design/

ІНДЕКС ЯКОСТІ ПОВІТРЯ В УКРАЇНІ

Чому це не працює?

Тому що Карго-культ ніколи не працює

1. **Не відповідає практиці управління якістю повітря** (щодо виконання вимог Постанови КМУ 827 п. 7, 11, 14)
2. **Обмежує застосування індексу у локальних умовах та надзвичайних ситуаціях**
3. **Створює ризики для органів управління якістю повітря в зонах та агломераціях**

ІНДЕКС ЯКОСТІ ПОВІТРЯ В УКРАЇНІ

призводить до хибної комунікації про якість повітря

		Реальний стан атмосферного повітря	
		Забруднення та ризик відсутні	Забруднення та ризик присутні
Результат застосування Індексу	Забруднення та ризик відсутні	Забруднення ВІДСУТНЄ і ми про це повідомляємо	Забруднення ПРИСУТНЄ , проте ми повідомляємо ПРО ВІДСУТНІСТЬ
	Забруднення та ризик присутні	Забруднення ВІДСУТНЄ , проте ми повідомляємо про ПРИСУТНІСТЬ	Забруднення ПРИСУТНЄ і ми про це повідомляємо

Застосування Індексу якості повітря в Україні призводить до **бетта-помилки другого роду** (хибно негативного висновку) – що не дозволяє виконати основну мету: інформування населення про якість атмосферного повітря та його передбачуваний вплив на здоров'я та життєдіяльність населення

ІНДЕКС НЕ ВРАХОВУЄ

РИЗИКИ ЗАБРУДНЕННЯ ПОВІТРЯ ПРОМИСЛОВИХ ЗОН ТА АГЛОМЕРАЦІЙ

1. НЕ ПЕРЕДБАЧАЄ ІНФОРМУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ

про якість повітря, що сформована **чадним газом, бензолом** або леткими органічними сполуками (**формальдегідом, фенолом**), **арсеном, кадмієм, гідраргірумом, нікелем, поліциклічними ароматичними сполуками**, ризиками забруднення хлором, аміаком, одорантами тощо.

2. НІВЕЛЮЄ АВТОНОМІЮ ТА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЮ у питаннях управління якістю повітря зон та агломерацій

3. НЕ ВРАХОВУЄ ДАНІ СПОСТЕРЕЖЕНЬ

індикативних постів моніторингу та щоденні результати на стаціонарних пунктах спостережень гідрометеорологічних організацій ДСНС

ІНДЕКС СТВОРЮЄ РИЗИКИ

МАНІПУЛЯТИВНОГО ІНФОРМУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ

- 1. Висновок про якість повітря за одним показником**
Індекс дозволяє без додаткового застереження формувати оцінку якості повітря за одним параметром моніторингу
- 2. Індекс не передбачає додаткових застережень**
про обмежену програму моніторингу, кваліфікацію даних, дії населення у надзвичайних ситуаціях та особливих обставинах

Ситуація:

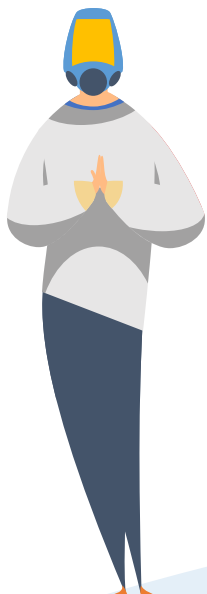
Під час пожежі у місті спостерігають високий рівень фенолу (бензолу) у повітрі. У населення прямі рефлексорні реакції. Проте орган управління якістю повітря має поширювати повідомлення **«Насолоджуйтеся своїми звичайними видами діяльності на свіжому повітрі»**

ІНДЕКС ЯКОСТІ ПОВІТРЯ В УКРАЇНІ

Основні рекомендації

1. **Розробити зміни до Наказу Міндовкілля 590**, включити цю діяльність у план роботи міністерства у 2026 році, створити робочу групу із розроблення змін та удосконалення порядку інформування населення.
2. **Розширити перелік забруднюючих речовин**, для яких застосовується Індекс якості повітря в Україні (відповідно до Постанови КМУ 827 п. 7, 11, 14).
3. **Врегулювати застосування Індексу якості повітря за показниками мінімум двох речовин**, що класифікуються у різних суб-групах забруднюючих речовин.
4. **Врегулювати застосування Індексу якості повітря для різних результатів моніторингу** (зокрема для дискретних програм).
5. **Запровадити додаткові повідомлення** для населення, що враховують специфічні та надзвичайні умови, містять рекомендацій до дій у приміщеннях, у побуті, у разі погіршення самопочуття та рефлексорних реакцій, на випадок несприятливих метео-умов.

Із повним переліком пропозицій та зауважень до порядку інформування населення про якість повітря ви можете ознайомитися за URL-покликанням:

<https://mepr.gov.ua/tablytsya-vrahuvannya-zauvazhen-ta-propozytsij-gromadskosti-yaki-nadiyshly-do-ministerstva-zahystu-dovkilliya-ta-pryrodnyh-resursiv-ukrayiny-do-proyektu-nakazu-mindovkilliya-pro-zatverdzhennya-poryadk-2/>

ЯК ДЕРЖАВА РЕГУЛЮЄ ІНФОРМУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ ПРО ЯКІСТЬ ПОВІТРЯ:

Тематична доповідь про особливості застосування Індексу якості повітря в Україні

Альбом інформаційної графіки тематичної доповіді

Методичне видання

11 с.

Вересень 2025 року.

м. Тернопіль

Колектив авторів:

Максим СОРОКА (мережа ГО «Доволка», Ph.D., м. Дніпро)

Юлія Байлюк (мережа ГО «Доволка», Ms.S., м. Тернопіль)

Тетяна Чорна (мережа ГО «Доволка», Ms.S., м. Тернопіль)

Дизайнер та укладач інфографіки: Сорока М. Л.

your final presentation.

Видання поширюється на умовах ліцензії CC BY-NC-SA 4.0

Мережа підтримки громадських досліджень
ГО «Довкола»

